

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17052

Områdesnamn: Segerstads skärgård

Kommun: Karlstad, Säffle, Grums

Kartblad: 10C SO (102 2), 10C NO (102 4), 10D NV (103 3), 10D SV (103 1)

Area: 5 000 ha, varav 750 ha land och 4 250 ha vatten

Naturgeografisk region: 22a Götalands centrala slättbygder- Vänerslätterna

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Skärgård

Riksvärde:

Skärgårdslandskap	fauna	

Värdeomdöme: Segerstads skärgård är en del av Vänerns unika sötvattenarkipelag som omfattar en del av norra Vänerns skärgårdsområden men som ändå innehåller flera ötyper och naturtyper. Området upplevs som oexploaterat.

Huvudkriterier: A B C E

Förutsättningar för bevarande: Områdets karaktär av oexploaterad skärgård bibehålls. Bebyggelse och andra anläggningar får ej tillkomma. Områdets värde skulle påverkas negativt av skogsbruksåtgärder på mindre öar och skär samt kalavverkning på de större öarna. Besökarens vedfångst, störningar på fågellivet och slitage på strändernas lavmattor kan innebära konflikter mellan naturvård och friluftsliv. Vatten- och strandområden skulle påverkas negativt av oljeutsläpp och andra föroreningar.

Området är avsatt som naturreservat med särskilda bestämmelser.

Säkerställande: Merparten av området är avsatt som naturreservat. Stora delar av rullstensåsen på Arnäs udde ingår inte i reservatet.

Inom området finns ett antal holmar och skär som är fågelskyddsområden där landstigningsförbud gäller vissa tider (1/4-31/7) på året.

Området är en del av Vänerområdet som är utpekad i 3 kap 2 § naturresurslagen som område där turismens och friluftslivets intressen särskilt skall beaktas.

Områdets huvuddrag: Segerstads skärgård är ett begränsat (10x20 km) skärgårdsområde rakt söder om Segerstadshalvön. Det utgör en del av Vänerns unika skärgårdsnatur. Öarna i denna del är tämligen höga beroende på berggrundsreläer i den skalyonitzonen.

Berggrunden är mycket varierande, delvis ingående i den så kallade Hammaröformationen. Dominerande bergart är gnejs med inslag av amfibolit. Jordtäcket är i allmänhet mycket tunt och naturligtvis starkt påverkat av svallning vid landhöjningen efter den senaste istiden.

Vegetationen domineras av artfattiga barrskogar, i första hand hällmarkstallskogar och hedtallskogar.

De yttre skärgårdsholmarna och övriga öars stränder hyser i huvudsak lavvegetation och enstaka högre växter samt vindpinade martallar. Utmärkande för floran i stort är marina relikter, nordliga och sydliga utpostförekomster samt både kontinentala och suboceaniska arter sida vid sida. Detta förklaras av att klimatet har såväl lokalkontinentala (= lufttemperaturen växlar kraftigt mellan sommar och vinter) och lokalmaritima inslag (sjön har en temperaturutjämnande verkan samt höjer luftfuktigheten). Lavfloran är havsinfluerad med arter som *Lecanora achariana*, *Cladonia strepsilis*, *C. Mitis* och *Umbilicaria spodoeroa*.

Faunan är inte närmare undersökt, med undantag av fågelfaunan, men artsammansättningen är i stort sett jämförbar med motsvarande fastlandsbiotoper. Fågelfaunan kompletteras dock av en del marina arter, till exempel havs- och silltrut, roskarl och strandkata. Nämnas bör att området hyser en fiskgjusestam trots vissa störningsproblem.

Flertalet större öar har med stor sannolikhet varit föremål för bete under tidigare perioder. Odling har även förekommit, bland annat på Onsön. Bebyggelsen har dock varit sparsam. I dag finns endast ett par fritidshus.

Förutsättningarna för ett båturet friluftsliv är goda. På de populäraste landstigningsplatserna har naturvårdsmyndigheterna placerat ut toaletter och eldplatser för att motverka nedskräpning och slitage. Det har även inrättats ett antal fågelskyddsområden för att freda känsliga häckningsplatser.

Segerstads skärgård är naturligtvis i första hand åtkomlig via båt, men området omfattar också vissa fastlandsuddar, till exempel Getgars udde och Arnäs udde där skärgårdsnaturen och Vänerns storhet kan upplevas fullt ut.

Riksobjektet innehåller också en del av den rullstensåsen som löper ut på Arnäs udde.

Anmärkningar:

Referenser:

Hallingbäck, T 1981

Vänerskärgårdens vegetation del II. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1981:4

Hallingbäck, T 1982

Vänerskärgårdens vegetation del III. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1982:5

Andersson, B 1978

Vänern - vattenvegetation. NLU Inf 21 1978

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019